

ע"פ 24324/06/17 - ירון לבין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 24324-06-17 לבין נ' מדינת ישראל

לפני מבקשים
כבוד השופט גרשון גונטובניק
ירון לבין
ע"י ב"כ עו"ד עופר אשכנזי

נגד משיבים
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד יוני חדד

החלטה

לפני בקשה לעיכוב ביצוע ריצוי עונש מאסר עד לבירור הערעור.

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום לבית משפט השלום (ת.פ. 14-2-27549), הכולל שני אישומים:

א) על פי **האישום הראשון** המבקש, רואה חשבון במקצועו, שימש כמנהל כספים בחברה. החברה החזיקה בחשבון בנק וניתנה למבקש הרשאה לבצע בו פעולות באמצעות האינטרנט. והנה, ב-59 הזדמנויות, המבקש ניצל את תפקידו לרעה, והעביר כספים מחשבון החברה לחשבונות הבנק האישיים שלו, ולחשבון הבנק של אמו. כדי להסוות את מעשיו, ולהגדיל את יתרת הזכות בחשבון החברה, המבקש העביר מידי חודש למס הכנסה ולביטוח הלאומי סכומים הנמוכים מאלה שנוכו בפועל משכר עובדי החברה. מכאן שהמבקש העביר דיווחים כוזבים לרשויות המוסמכות.

המבקש היה מודע לפתיחתה של חקירה פלילית נגדו, ולכן עובר ליום 30.1.11 הוא ערך מסמך, הנחזה להיות כזה שנערך על ידי מנכ"ל החברה, לפיו האחרון התחייב לכאורה לשלם לו בונוס בשנים 2009 ו-2010, והעתיק למסמך חתימה אלקטרונית של המנכ"ל ללא סמכות שבדין. כשנחקר המבקש במשטרה הוא הציג את המסמך המזויף בכוונה להכשיל את החקירה הפלילית נגדו.

במעשיו האמורים המבקש גנב מהחברה סכום כולל של 1,208,514 ₪, וזייף מסמכים בנסיבות מחמירות. הוא הואשם, בין השאר, בעבירת גניבה בידי עובד (59 עבירות) - עבירה על פי סעיף 391 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **החוק**); וזייף מסמך בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיף 418 לחוק).

ב) עניינו של **האישום השני** הוא בפעילות שביצע, לכאורה, המבקש ביחס למערך חברות בבעלות המתלונן. המבקש, ששימש כחשב, ניצל לרעה את תפקידו ושלה הוראות להעביר כספים מחשבון אחת החברות לארנק האלקטרוני שלו. הוא הורה למשרד רואי החשבון לרשום בכזב העברות אלה כתשלום ללקוחות החברה, וכך נעשה. על פי האישום הוא גנב סכום של 164,720 יורו וגרם לרישום פרטים כוזבים במסמכי התאגיד. כשהמתלונן פנה למשטרה בבקשה לעצור את המבקש, וכשהגיע שוטר למקום, המבקש טען בכזב כי המתלונן עמוד 1

היכה אותו בפניו, ובכך מסר ידיעה כוזבת.

בגין כך הואשם המבקש בעבירת גניבה בידי עובד (14 עבירות) - עבירה על סעיף 391 לחוק; רישום כוזב במסמכי תאגיד (ריבוי עבירות)(עבירה על סעיף 423 לחוק); וידיעות כוזבות (עוון) עבירה על סעיף 243 רישא לחוק.

2. בית משפט השלום (כב' השופטת **מרגולין-יחידי**) הרשיע את המבקש בכל המיוחס לו באישום הראשון, ובעבירת גניבה בידי עובד באישום השני, וזיכה אותו מיתר העבירות באישום זה.

בית המשפט ציין שהנאשם לא כפר בכך שהכספים הגיעו לחזקתו, אלא שלטענתו הם היו בונוסים בעבור עבודתו, שמנהלי שתי החברות החליטו לשלם לו; ולכן, הגיעו לידי כדן. בית המשפט הוסיף ש"**לא טענו הצדדים טענות משפטיות בכל הנוגע ליסודות העבירות, וטענותיהם התמקדו במחלוקות עובדתיות-ראייתיות**" (עמ' 350).

3. בכל הנוגע באישום הראשון:

א) בית המשפט עמד על כך שבחוזי ההעסקה של המבקש לא הוכרה זכאות לבונוסים, בניגוד לחוזי עבודה עם עובדים אחרים, והם לא הופיעו בתלושי השכר שלו, בניגוד לתלושי שכר של עובדים אחרים שקיבלו אותם; בית המשפט ציין ראיות נסיבתיות נוספות המקשות לקבל את גרסת המבקש (עמ' 354 ואילך).

ב) אשר למסמך שהוצג, שאמור היה לשקף את ההסכמה למתן בונוסים, מנכ"ל החברה העיד שמדובר בזיוף והוא לא מוכר לו. למעשה הוצגו שני מסמכים, מוקדם ומאוחר (למרות שכתב האישום כלל התייחסות למסמך אחד). בית המשפט מצא תמיהות לגבי אופן עריכת המסמכים הללו. כך, ביחס למסמך הראשון נפסק ש"**ככל שהטענה היא שהמסמך הועבר במייל לנאשם [מהמנכ"ל], הרי שלא הוצג דף משלוח נלווה, ולא נמצא לו זכר בתיבת המיילים של [המנכ"ל] למרות הגישה שקיבלה ההגנה לחומר**" (עמ' 356). בית המשפט עמד גם על תמיהות ביחס למסמך השני. "**שני מסמכי הבונוסים שהוצגו מעוררים סימני שאלה ממשיים בכל היבט, ובמקום להוות ראיות הגנה, הם מתווספים לראיות הנסיבתיות לחובת הנאשם המחייבות הסבר**" (עמ' 358).

ג) בזמן אמת התברר כי בכל פעם שבחשבון בנק מסוים הביעו עובדי הבנק תמיהות לגבי הפעילות הכספית, למרות שהמבקש אמר שמדובר בכספי בונוסים, הוא בחר לסגור את החשבון ולהעביר הפעילות לחשבון אחר. בנוסף, עדים חשובים בעניין זה לא הובאו לעדות, כדי שניתן יהיה לאשש את טענות המבקש. בנוסף, ובזמן אמת, כך קבע בית המשפט, לא הוזכר הסבר הבונוסים במסגרת שיחת בירור שנערכה ביום 16.11.10 בנוכחות המנכ"ל.

ד) בית המשפט עמד על סתירות בין עמדותיו השונות של המבקש ביחס לבונוסים במהלך חקירותיו. עוד עמד על כך שלא היה למבקש הסבר המניח את הדעת ביחס להעברת תשלומים נמוכים מהראוי לרשויות המס ולביטוח הלאומי, עבור עובדי החברות (עמ' 363).

ה) בית המשפט ציין כי "**הנאשם העלה טענה בדבר זכאות לבונוסים, והיה מצופה שיוכל להניח לה תשתית ראייתית אם היא נכונה, אלא שתשתית ראייתית לא הוצגה. בנוסף, התנהלות הנאשם בזמן אמת לא הצביעה על זכאות לבונוסים, וגרסתו בחקירות ובעדות הייתה מלווה בהסברים דחוקים שלא**

נתמכו במסמכים, ואף אינם מתיישבים עם דרך התנהלות מקובלת. כל אלה יוצרים קושי של ממש לראות בטענתו משום טענה ממשית שעשויה לבסס ספק סביר" (עמ' 370).

ו) גורמים רלבנטיים בחברה שללו זכאות לבונוס של המבקש. הם ציינו שהבונוסים היחידים היו לאנשי המכירות ובהיקפים צנועים בהרבה. "שלושת המנהלים [בחברה] לא עומתו בחקירותיהם הנגדיות עם פרטי הפרטים של גרסת הנאשם כפי שנשמעה לאחר מכן בעדותו, כשהשמעות הראייתית של ההימנעות מעימות עם הגרסה בחקירה הנגדית היא ברורה" (עמ' 372). גורמים שונים בחברות שללו מתן הוראה למבקש לדחות תשלומים לרשויות (עמ' 376). בית המשפט גם עמד על מאפייניה של פגישת הבירור שנעשתה במסגרת החברה עוד לפני החקירה, שגם ממנה עלתה אשמתו של המבקש (עמ' 378). בית המשפט ציין שעדותו של המנכ"ל "הייתה מפורטת, עקבית, אותנטית, וניתנה מדם ליבו...הסתירות עליהן הצביעה ההגנה בסיכומיה אינן בנושאים מהותיים ואינן בליבת המחלוקת, ואין בהן כדי למעט מן האמון שאני רוחשת לעד נוכח התרשמותי ממנו" (עמ' 379).

ז) בית המשפט התייחס גם לטענת ב"כ המבקש לקיומם של מחדלי חקירה "בכך שלא בוצעו בדיקות לזיהוי הגורם המעביר של הכספים, כגון בדיקת המחשב במעבדות המשטרה, בדיקת כל מחשבי החברה, בדיקת המחשבים שקשורים לאותה כתובת IP ועוד" (עמ' 378). ביחס לכך נקבע "לאור ההסברים המפורטים שניתנו על ידי כלל העדים, איני סבורה כי מי מן הבדיקות הנוספות הייתה מהותית, או כי יש בעובדה שלא בוצעה כדי להוות מחדל מהותי היורד לשורש העניין ושעשוי להשפיע על הממצאים או על התוצאה בהכרעת הדין" (עמ' 378). בית המשפט הוסיף שניתנה להגנה נגישות למיילים ולא נמצא דבר.

4. בכל הנוגע באישום השני:

א) גם כאן המבקש הודה בקבלת הכספים, אך ציין כי היה זכאי להם כבונוס. בית המשפט ציין כי הדמיון בין ההתנהלות באישום השני לבין ההתנהלות באישום הראשון פועלת אף היא לחובת המבקש (עמ' 387).

ב) גם כאן הנוגעים בדבר בחברות שללו מכל וכול את טענות המבקש כי קיבל בונוסים (עמ' 389). הבונוסים ניתנו לאנשי מכירות וניהול סיכונים ודווחו בתלוש השכר. גם כאן העדים השונים לא עומתו עם טענות פרטניות של המבקש, במהלך חקירתם הנגדית (עמ' 390, ובעמ' 391).

ג) טענות המבקש, לפיהן היה זכאי לבונוס בידיעת המנהלים, לא התיישבו עם התנהלותו כשהתבקש לתת הסברים בזמן אמת, ועם תגובתו במהלך העימות שנערך לו בנוכחות חוקר פרטי (עמ' 393), שלאחריו הוזמנה המשטרה. כך, במהלך העימות מסר המבקש שהתשלומים היו עבור לקוחות (עמ' 394).

ד) בית המשפט ציין כי "עדויות בעלי התפקיד בחברה היו עקביות, ענייניות ומפורטות. לא התרשמתי כי [המתלונן] ניסה לטפול על הנאשם אשמות שווא, והכעס שביטא היה אותנטי ותאם סטואציה של מעילה במאות אלפי שקלים על ידי איש אמון...לעומת זאת, גם ביחס לאישום זה, העלה הנאשם טענה סתמית שלא עוררה אמון, לא נתמכה בראיות, לא הייתה עקבית והצביעה על התנהלות שיטתית בשני מקומות עבודה בזה אחר זה" (עמ' 400).

5. בית המשפט גזר את דינו של המבקש (ביום 22.5.17). נפסק כי "בחינת מדיניות הענישה למעשי גניבה בידי עובד החוזרים על עצמם, במיוחד כשמדובר במשרת אמון שיש בה נגישות לכספי החברה, וכשנלוות לעבירות

הגניבה עבירות נוספות, מלמדת כי הענישה מחמירה, וכוללת תקופות מאסר לא קצרות (עמ' 3 לגזר הדין). מתחם הענישה נקבע כנע בין 30-60 חודשי מאסר. כל פירות העבירה הגיעו לידי הנאשם ונמשכו במזומן ומאז לא נודעו עקבותיהם (עמ' 7 לגזר הדין). בית המשפט התחשב בנסיבות לקולה, ובהן נתונים אישיים שהצביע עליהם המבקש, והיעדר עבר פלילי בעניינו, ובנסיבות לחומרה, ואחרי ככלות הכול מצא לנכון להטיל על המבקש עונש מאסר בשליש האמצעי של המתחם, וקנס בחלקו האמצעי. על רקע זה:

(א) הוטלו על המבקש 42 חודשי מאסר בפועל. חרף התנגדות ב"כ המאשימה, נמצא לנכון ליתן למבקש פרק זמן לצורך תקופת התארגנות ונקבע שעליו להתייצב לריצוי עונשו ביום 13.6.17.

(ב) מאסר על תנאי למשך 18 חודשים לתקופה בת 3 שנים משחרורו, כשהתנאי שהנאשם לא יעבור עבירה של גניבה בנסיבות מחמירות. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים לתקופה בת 3 שנים משחרורו, והתנאי שהנאשם לא יעבור את יתר העבירות בהן הורשע.

(ג) קנס בסך 123,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו, כשהקנס ישולם ב-30 תשלומים חודשיים.

(ד) פיצוי לחברות בסך 258,000 ₪ כל אחת.

לבקשת המבקש, ולפנים משורת הדין, הורה בית המשפט על דחייה במועד ההתייצבות לריצוי המאסר ליום 20.6.17, והחלט על שינויים מסוימים בעניין הפיצוי והקנס (ראו החלטה מיום 5.6.17).

6. המבקש הגיש ערעור על פסק דינו של בית משפט קמא. שעה שהגישו לא היה מיוצג, ולצורך בקשתו לעיכוב ביצוע הוסדר ייצוגו על ידי הסנגוריה הציבורית.

7. המבקש טוען כי סיכויי הערעור ממשיים. לשיטתו, בית המשפט קמא ביצע היפוך יוצרות מסוים בדרך הילוכו (עמ' 354 להכרעת הדין). תחילה נבדקו ההסברים של המבקש בזמן אמת, טרם התפוצצות הפרשה, לאחר מכן את הסבריו במהלך חקירתו ורק בשלב האחרון בית המשפט נדרש לראיות התביעה. והנה, טוען המבקש, לא הייתה לו גישה לדואר אלקטרוני או לחומר ממוחשב רלוונטי. ועל רקע זה, בניגוד לדרך ההילוך הרגילה, נשללה ממנו היכולת להתמודד, כראוי, עם ראיות המאשימה. תחילה היה עליו למסור גרסה, ואחר כך להתמודד עם ראיות המאשימה. בית-המשפט קמא העניק משקל מכריע לאי הבאת ראיות מזכות מצד הנאשם. אי היכולת של הנאשם להביא ראיות גם השפיעה על הערכת המהימנות, ואין זה הוגן לפגוע בנאשם בגין כך שעה שנשללה ממנו האפשרות להביא ראיות. כך, לא נבדק המחשב שביחס אליו נטען שבוצעו העבירות; לא נבדקו טענות הנאשם ביחס לחיבור מרחוק וכיו"ב. בנוסף, הנאשם נקלע לסכסוך עם עורך דינו, והסכסוך הפריע לניהול ההגנה. בית המשפט לא אפשר לנאשם להחליף ייצוג. זו גם הסיבה שלא זומנו עדים רלוונטיים. על רקע זה יש לערעור סיכויים שמצדיקים את עיכוב הביצוע, ובנוסף יש להתחשב בנסיבות האישיות של המבקש.

המשיבה מתנגדת לבקשה. לשיטתה, המבקש קורא שלא כהלכה את הכרעת הדין. אין בה היפוך נטלים והמאשימה הוכיחה את אשמתו. בית המשפט שינה את סדר כתיבת הכרעת הדין, אך הליך הבאת הראיות התנהל כמקובל. המבקש הציג טענה כי קיבל בונוס, אך טענה זו נסתרה מהראיות. מדובר בקביעות מהימנות, ובית המשפט העדיף את גרסת הגורמים השונים בחברות על פני גרסת המבקש, ולכן סיכויי הערעור אפסיים. בנוסף, עמדה לנאשם האפשרות לעיין בחומרי מחשב. אשר לייצוגו של הנאשם, בא כוחו טען כל שניתן היה לטעון לזכותו, והמבקש היה זה שביקש כי הוא ימשיך לייצוגו. סביר להניח שאם בא כוחו לא הביא עדים מסוימים, הרי שהדבר לא שירת את טובת ההגנה. המאסר הוא

ממושך יחסית, ולא מצדיק עיכוב ביצוע.

עד כאן טענות הצדדים והרקע להן. הגיעה עת ההכרעה.

8. לאחר שבחנתי את הדברים הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

בשיטתנו המשפטית לא חלה הגישה שלפיה הגשת הערעור גוררת אחריה את עיכוב ביצועו של גזר הדין. תחת זאת, "על בית המשפט הדין בבקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר עד להכרעה בערעור שהוגש, להפעיל את שיקול דעתו באופן המביא בחשבון את האינטרס הציבורי באכיפה מיידית של המאסר עוד בטרם בירור הערעור, אך עליו להקפיד כי מימוש אינטרס זה לא יפגע בנידון ובזכויותיו במידה העולה על הנדרש. נקבע כי השיקולים הרלוונטיים להכרעה זו הם, בין היתר, חומרת העבירות; נסיבות ביצוען; תקופת המאסר; טיב הערעור וסיכויי הצלחתו; עבר פלילי והתנהגות במהלך המשפט; נסיבות אישיות; חלוף הזמן ועוד" (ע"פ 4506/15 בר נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים; 17.9.15, בפסקה 5 להחלטת כב' השופט זילברטל)). יחד עם זאת, כאשר מוטלת על מבקש העיכוב תקופת מאסר משמעותית, גדל משקלו של שיקול סיכויי הערעור במערך השיקולים. עמדה על הדברים כב' השופטת חיות שציינה לאחרונה "ככלל, על נאשם שהורשע בדין להתחיל לרצות את העונש שנגזר עליו באופן מיידי והגשת ערעור, כשלעצמה, אינה מצדיקה את עיכוב ביצועו של גזר הדין [...] בית המשפט רשאי לסטות מהכלל האמור כאשר יש חשש שריצוי העונש טרם שמיעת הערעור יביא לפגיעה קשה ובלתי הפיכה בחירותו של הנאשם [...] ע"פ 99/111 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000)). שיקול מרכזי שעל בית המשפט לבחון בהקשר זה הוא סיכויי הערעור (שם, בעמ' 278-280)" (ע"פ 4962/17 אבו נג'מה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים; 2017).

9. לפיכך, עיקר טיעונו של המבקש התמקד, ובצדק, בשאלת סיכויי הערעור. בנסיבות המקרה הנוכחי לא התרשמתי, מבלי לקבוע מסמרות כמובן, שסיכויי הערעור הם גבוהים, גם לא במידה היכולה להצדיק עיכוב ביצוע.

חרף מאמציו של ב"כ המבקש לשכנע אחרת, הרי שלטעמי הכרעת הדין של בית המשפט נשענת, ובאופן מובהק, על ממצאי מהימנות. למעשה, לא היה חולק על כך שהמבקש קיבל את הכספים. השאלה המרכזית הייתה האם אלה התקבלו כבונוס בעבור עבודתו אם לאו. ביחס לכך באו הגורמים הרלבנטיים, בשני מקומות עבודה שונים ובלתי תלויים, והכחישו את הדברים באופן קטגורי. בית המשפט התרשם מעדותם כמהימנה וכנובעת מדם ליבם. העובדה כי קיים דמיון מסוים באופן התנהלות המבקש בשתי מסגרות העבודה, והעובדה כי עמדת מעסיקיו בשני המקומות היא חד משמעית ושוללת את טענותיו, עומדת לרעתו, ובמובהק. היא מעצימה את התרשמותו של בית משפט קמא מהעדויות שלפניו. על כך יש להוסיף את קבלת עמדת מעסיקו של המבקש באישום השני ביחס לעימות שנעשה עובר להזמנת המשטרה, שמראה כי בזמן אמת המבקש לא הציג את גרסתו לפיה הכספים התקבלו כתוצאה מבונוס. להבנתי, מכלול זה מהווה את לב ההכרעה. כל יתר הניתוח המקיף שנערך מחזק אותו ותומך בו. עוד יש לציין את חוסר ההסתברות שכספים כה ניכרים יוקנו למבקש כבונוס; את המדיניות שנהגה בשתי החברות לתת בונוס, שלא כללה את פעילות המבקש; את חוסר התיעוד לבונוס גם לא בתלושי השכר; את חוסר היכולת להסביר את העברת הכספים החסרה לרשויות הרלבנטיות ועוד ועוד.

לא אוכל לקבל את טענת המבקש כי בית המשפט קמא הפך את היוצרות בדרך הילוכו. הוא לא הטיל חובה על המבקש להוכיח את חפותו. בית המשפט בחר בסדר משלו לנתח בהכרעת הדין את הראיות שהוצגו במהלך ההליך, והוא משקף קו ניתוח הגיוני, נוכח העובדה שלא הייתה מחלוקת על אודות עצם העברת הכספים. לכן, השאלה

המרכזית שהיה צריך לבחון הייתה שאלת ההסבר להעברות אלה. המבקש נתן הסבר, ובית המשפט בחן אותו תחילה, ולאחר מכן עבר לבחון את שאר ראיות המאשימה. בהינתן המכלול הראייתי ההסבר נדחה, באופן מפורט ומעמיק. אינני סבור כי התוצאה הייתה משתנה אם בית המשפט היה מהלך בהילוך הפוך, כשתחילה היה בוחן את ראיות המאשימה ומגיע לבסוף להסברי הנאשם.

בכל הנוגע לטענה כי המבקש לא יכול היה להגיע לחומרי חקירה ממוחשבים, בית המשפט קמא עמד על נגישותו של המבקש, למשל, להודעות הדואר האלקטרוני של מנכ"ל החברה באישום הראשון, והמשיבה עמדה על יכולתו לבצע פעולות חיפוש. הוא התייחס גם לטענה למחדלי חקירה. מכל מקום, טענותיו של המבקש בעניין זה אינן מקהות מעוצמת המהימנות שבית המשפט מצא במצבור העדויות הישירות והעקיפות משני מקומות העבודה של המבקש, כאמור לעיל. המבקש טען כי ביקש להגיש חישובים לגבי הבונוסים שקיבל, ולא ניתנה לו ההזדמנות לעשות זאת, אך עדיין אין בכך כדי לשנות את קביעות המהימנות החד משמעיות הקיימות בתיק זה. גם אם יצדיק המבקש את אופן חישוב הבונוסים באופן פוטנציאלי הדבר לא יערער את האמירות הנחרצות של מעסיקיו כי איש לא העניק לו בונוסים, ולא יוכל להצדיק את הפחתת תשלומי המיסים לרשויות.

עיקר טיעוני המבקש התמקד בסיכויי הערעור נגד הכרעת הדין, אך גם ביחס לגזר הדין לא התרשמתי כי יש סיכוי רב לערעור, ודאי שלא באופן שיצדיק עיכוב ביצוע.

10. גם ביתר השיקולים העומדים על הפרק לא מצאתי סיבה לסטייה מהתוצאה אליה הגעתי. נסיבותיו האישיות הקשות של המבקש נלקחו בחשבון על ידי בית המשפט קמא, ולא התרשמתי שהן קיצוניות במידה יוצאת דופן המצדיקה עיכוב ביצוע. אכן, לחובת המבקש אין עבר פלילי, אך הוא הורשע בעבירות פליליות חמורות, ובית המשפט קמא כבר לקח בחשבון את העובדה כי חלף כבר פרק זמן ממשי מאז נעשו המעשים במסגרת גזר דינו, ואת שאר השיקולים הנוגעים בדבר, וכל אלה באים לידי ביטוי בגזר הדין.

11. הבקשה נדחית אפוא.

על המבקש להתייצב ביום 3.9.17 לא יאוחר מהשעה 10:00 בית המעצר ניצן, או על-פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, וכן עותק החלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של השב"ס בטלפונים 08-9787377, 08-9787336.

ניתנה היום, י"א אב תשע"ז, 03 אוגוסט 2017, במעמד הצדדים.